

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

ΓΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΕΘΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ

ΑΠΟ ΤΟ ΕΣΠΑ 2021 - 2027

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ 2022

Η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας ανακοινώνει **πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος** για την υποβολή προτάσεων Εθνικών Υποδομών Έρευνας (Ε.Υ.), με στόχο την επικαιροποίηση του Πολυετούς Χρηματοδοτικού Σχεδίου Ε.Υ. 2014-20 και την διαμόρφωση Εθνικού Οδικού Χάρτη για την περίοδο 2021-27.

Ειδικότερα, μέσω της παρούσας πρόσκλησης επιδιώκεται:

1. η υποστήριξη όσων από τις Ε.Υ. του Πολυετούς Χρηματοδοτικού Σχεδίου 2014-20 έχουν ολοκληρώσει την προπαρασκευαστική φάση ανάπτυξης και προχωρούν στην πλήρη λειτουργία τους,
2. Η περαιτέρω ενίσχυση όσων από τις Ε.Υ. του Πολυετούς Χρηματοδοτικού Σχεδίου 2014-20 χρειάζεται να ολοκληρώσουν την προπαρασκευαστική φάση λειτουργίας τους,
3. Η επιλογή περιορισμένου αριθμού νέων Ε.Υ. για την υποστήριξη της προπαρασκευαστικής φάσης λειτουργίας τους, εφόσον αναδειχθούν επιπρόσθετες ανάγκες σε τομείς της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-27.

Επισημαίνουμε ότι η υποβολή προτάσεων στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος δεν αποτελεί αίτηση χρηματοδότησης αλλά αποσκοπεί στην διαμόρφωση του Οδικού Χάρτη Ε.Υ. για την Προγραμματική Περίοδο 2021-27. Οι Ε.Υ. που θα συμπεριληφθούν σε αυτόν θα κληθούν να υποβάλουν προτάσεις χρηματοδότησης σε μελλοντική προκήρυξη στο πλαίσιο του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα» 2021-27.

Στις προτάσεις που θα υποβληθούν στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η διάρκεια των έργων δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 4 έτη. Η μέγιστη δημόσια δαπάνη για τη χρηματοδότηση της Φάσης Πλήρους Λειτουργίας των Ε.Υ. μπορεί να ανέλθει σε 8.000.000 € εφόσον αφορά σε συνενώσεις υφιστάμενων Ε.Υ. (στο πλαίσιο του Πολυετούς Χρηματοδοτικού Πλαισίου 2014-20). Η δημόσια δαπάνη για τη χρηματοδότηση ώριμων υφιστάμενων υποδομών δεν θα υπερβαίνει τα 6.000.000 €, ενώ η δημόσια δαπάνη για τη χρηματοδότηση νέων ή υφιστάμενων Ε.Υ. για τις οποίες απαιτείται περαιτέρω ωρίμανση μπορεί να φθάσει έως τα 4.000.000€. Επισημαίνεται ότι μετά παρέλευση 2 ετών από την έναρξη των έργων, όλες οι Ε.Υ θα αξιολογηθούν για την πορεία εξέλιξης των επιδόσεών τους προκειμένου να συνεχισθεί η χρηματοδότησή τους. Συνολικά, ο μέγιστος αριθμός των Ε.Υ. που θα συμπεριληφθούν στον Οδικό Χάρτη 2021-27 δεν θα ξεπεράσει τις 20.

Δικαίωμα συμμετοχής

Δικαίωμα συμμετοχής έχουν οι παρακάτω:

- A) Ε.Υ. οι οποίες έχουν ενταχθεί στο Πολυετές Χρηματοδοτικό Σχέδιο 2014-20.
- B) Προτεινόμενες νέες Ε.Υ. στις ακόλουθες θεματικές προτεραιότητες:
- Αγροδιατροφική Αλυσίδα
 - Βιοεπιστήμες, Υγεία & Φάρμακα
 - Αειφόρος Ενέργεια
 - Υλικά, Κατασκευές & Βιομηχανία
 - Ψηφιακές Τεχνολογίες
 - Μεταφορές και Εφοδιαστική Αλυσίδα
 - Τουρισμός, Πολιτισμός & Δημιουργικές Βιομηχανίες
 - Περιβάλλον και Κυκλική Οικονομία

Με στόχο την ενδυνάμωση της εμβέλειας, της διεθνούς αναγνωρισιμότητας, των προσδοκώμενων επιπτώσεων στην κοινωνία και την οικονομία, αλλά και την διευκόλυνση των χρηστών, συνιστάται στους ενδιαφερόμενους να επιδιώξουν **συνέργειες και συνεργασίες** μεταξύ τους, τόσο στο πλαίσιο του ίδιου τομέα προτεραιότητας όσο και

μεταξύ τομέων για την ανάπτυξη διεπιστημονικών προσεγγίσεων (π.χ. Αγροδιατροφική Αλυσίδα και Βιοεπιστήμες, Περιβάλλον, Ενέργεια και Μεταφορές κλπ.). Υπογραμμίζεται ότι η μοναδικότητα κάθε Ε.Υ. σε εθνικό επίπεδο θα παίζει κυρίαρχο ρόλο κατά την αξιολόγηση.

Για την επιλογή των προτάσεων που θα υποβληθούν στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης θα εφαρμοστούν όλα τα κριτήρια που προτείνει ο Μηχανισμός Υποστήριξης Πολιτικών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο πλαίσιο της Τελικής Έκθεσης Αποτίμησης των 28 Ε.Υ του Πολυετούς Χρηματοδοτικού Σχεδίου 2014-20. Η έκθεση είναι διαθέσιμη στον παρακάτω σύνδεσμο: <https://gsri.gov.gr/wp-content/uploads/2022/10/Support-to-Greece-for-policies-developing-research-infrastructures-and-the-RI-ecosystem.pdf>. Η υιοθέτηση αρχών Ανοιχτής Επιστήμης και κριτηρίων FAIR αποτελούν προϋπόθεση για την ενίσχυση κάθε υποδομής.

Η επιλογή των προτάσεων θα εξελιχθεί σε δυο διαδοχικά στάδια:

A. Στο **πρώτο Στάδιο** καλούνται οι δυνητικοί δικαιούχοι να υποβάλουν σύντομες προτάσεις που θα περιλαμβάνουν τους στρατηγικούς στόχους της Ε.Υ, τους εμπλεκόμενους φορείς και το προσωπικό, το στάδιο ωριμότητάς τους (Φάση Πλήρους Λειτουργίας ή Προπαρασκευαστική Φάση Ανάπτυξης), τους χρήστες και το επιδιωκόμενο αποτύπωμα στην κοινωνία και οικονομία, καθώς και ενδεικτικό προϋπολογισμό. Επισημαίνεται ότι νέες Ε.Υ. μπορούν να υποβάλουν προτάσεις μόνον για την Προπαρασκευαστική Φάση Λειτουργίας (πρώιμα στάδια ή πιλοτική φάση λειτουργίας).

Σε αυτό το Στάδιο, η συνάφεια με τον **ορισμό** των Υποδομών Έρευνας¹, καθώς και η ευθυγράμμιση με την Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-27, αποτελούν κριτήρια ένταξης/ αποκλεισμού για τις προτάσεις που θα υποβληθούν. Στη συνέχεια, οι προτάσεις θα αξιολογηθούν με βάση την **επιστημονική και τεχνολογική αριστεία**, την **μοναδικότητά** τους για τον ελληνικό χώρο, την **παροχή υπηρεσιών προς χρήστες**, τόσο από τον Ακαδημαϊκό και Ερευνητικό χώρο, όσο και ιδιαίτερα από τον ιδιωτικό τομέα και τον παραγωγικό χώρο γενικότερα και τις **αναμενόμενες επιπτώσεις** από την λειτουργία τους.

Ειδικότερα θα εξετασθούν:

- Η σημασία της Ε.Υ. για την προαγωγή της επιστήμης σε εθνικό επίπεδο. Θα αξιολογηθεί η συμβολή της στην υποστήριξη της έρευνας και της καινοτομίας στα θεματικά πεδία προτεραιότητας της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης αλλά και η ύπαρξη τυχόν εναλλακτικών προσεγγίσεων στο εθνικό επίπεδο (δηλαδή τεκμηριώνει η πρόταση την ανάπτυξη μιας μοναδικής/ επιστημονικά πρωτοπόρου Ε.Υ. στο εθνικό επίπεδο?). Επίσης, θα εξετασθεί το στάδιο ωριμότητας της Ε.Υ.
- Η ύπαρξη συγκεκριμένου καταλόγου παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους διάφορους χρήστες (επιστημονική/ επιχειρηματική κοινότητα, κρατικές υπηρεσίες κλπ). Εκτιμώμενος αριθμός δυνητικών χρηστών (εσωτερικών από την ίδια την κοινοπραξία και εξωτερικών ανάλογα με το είδος του χρήστη) και στρατηγική προσέλκυσης νέων χρηστών.
- Η ύπαρξη ενός ενδεικτικού προϋπολογισμού ανάλογα με το στάδιο ωρίμανσης της Ε.Υ.

B. Οι προτάσεις που θα περάσουν επιτυχώς το πρώτο Στάδιο Αξιολόγησης θα κληθούν σε ένα **δεύτερο Στάδιο** να υποβάλουν πλήρεις προτάσεις στις οποίες θα περιλαμβάνεται ένα 4-ετές χρηματοδοτικό/αναπτυξιακό σχέδιο και θα περιγράφεται αναλυτικά το σχήμα διακυβέρνησης, η πολιτική πρόσβασης χρηστών, η στρατηγική ανάπτυξης, οι διεθνείς διασυνδέσεις (π.χ. Ευρωπαϊκές Υποδομές ESFRI, άλλες Ευρωπαϊκές Ερευνητικές Υποδομές, διεθνείς οργανισμοί κλπ.), καθώς και ο αιτούμενος προϋπολογισμός και η τεκμηρίωσή του.

Στο δεύτερο στάδιο θα αξιολογηθούν τα παρακάτω:

- **Διακυβέρνηση και Διαχείριση της Ε.Υ. (Governance) And Management.** Οι προτάσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν ένα σαφές και αποτελεσματικό σχήμα διακυβέρνησης στο οποίο θα περιγράφεται η

κατάλληλη οργανωτική δομή και οι απαραίτητες διαδικασίες για την υλοποίηση της πρότασης. Ειδικότερα θα εξετασθούν:

- Η αξιοπιστία της νομικής υπόστασης της Ε.Υ. ώστε να εξασφαλίζεται ένα κεντρικό/ μοναδικό σημείο πρόσβασης για τους χρήστες, καθώς και η κεντρική/ ενιαία οικονομική διαχείριση, οι διαδικασίες προμηθειών κλπ.
 - Σύνθεση και εμπειρία της Ομάδας Διαχείρισης της Ε.Υ. (περιλαμβανομένου του τεχνικού προσωπικού που διαχειρίζεται τις εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό)
 - Όργανα διακυβέρνησης και διαδικασίες στρατηγικού σχεδιασμού (διεθνείς συμβουλευτικές επιτροπές, διεπιστημονικές προσεγγίσεις, συμμετοχή των χρηστών στις στρατηγικές επιλογές της Ε.Υ. κλπ).
- **Λειτουργία της Ε.Υ./ Πολιτική και Ποιότητα Πρόσβασης.** Στις προτάσεις θα πρέπει να περιγράφεται και να τεκμηριώνεται η προβλεπόμενη πολιτική πρόσβασης των χρηστών και οι διαδικασίες αξιολόγησης των αιτημάτων παροχής πρόσβασης. Ειδικότερα:
 - Συγκεκριμένη περιγραφή των όρων της πρόσβασης (ποιος, πότε και τι είδους πρόσβαση παρέχεται), των διαδικασιών υποβολής και αξιολόγησης των αιτημάτων και με τι κριτήρια (εφαρμόζονται κριτήρια αριστείας ή παρέχεται ευρεία πρόσβαση).
 - Πολιτική κοστολόγησης και τιμολόγησης (κόστος/ τιμή της πρόσβασης στις διάφορες υπηρεσίες και ανά είδος χρήστη)
 - Τυχόν περιορισμοί στην πρόσβαση από εξωτερικούς χρήστες (από τον επιστημονικό ή/και παραγωγικό χώρο) σε σχέση και με τη «χωρητικότητα» της Ε.Υ.
 - Επίπεδο ψηφιοποίησης και ηλεκτρονικού εξοπλισμού συμπεριλαμβανομένου του σχετικού κόστους στον προϋπολογισμό και την διασφάλιση της απαιτούμενης πρόσβασης σε υπηρεσίες HPC/ νέφους (π.χ. για το GRNET)
 - Στρατηγική διαχείρισης δεδομένων και τεκμηρίωση της εφαρμογής αρχών FAIR (Findable, Accessible, Interoperable and Reusable), καθώς και διασφάλιση της διαλειτουργικότητας με άλλες εθνικές Ε.Υ., Ευρωπαϊκές Ε.Υ. και υποδομές ESFRI
 - Θέματα ηθικής δεοντολογίας και ισότητας των φύλων.
 -
 - **Εξωστρέφεια/ Διεθνείς διασυνδέσεις.** Η υποδομή θα πρέπει αποδεικνύει μια δυναμική εξέλιξης σε διεθνώς αναγνωρίσιμη εγκατάσταση διεξαγωγής έρευνας υψηλής ποιότητας, ικανής να προσελκύει χρήστες από την ευρύτερη περιοχή και το εξωτερικό.
 - Σπουδαιότητα της προτεινόμενης Ε.Υ. για την επιστήμη στο Ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο και τυχόν ανταγωνιστικές υποδομές
 - Σε ποιο βαθμό η πρόταση οδηγεί σε μια διεθνώς μοναδική/ ηγετική Ε.Υ. και σε ποιο βαθμό ενδυναμώνει τη θέση της Ελλάδας διεθνώς
 - Βαθμός εναρμόνισης με την μακροπρόθεσμη στρατηγική στο διεθνές ερευνητικό στερέωμα (Multiannual Plan for RIs, Horizon 2020, Horizon Europe, ESFRI, Sustainable Development Goals (SDGs), etc.)
 -
 - **Βιωσιμότητα.** Η επιστημονική και οικονομική βιωσιμότητα της υποδομής θα τεκμηριώνεται σε συγκεκριμένο σχέδιο βιωσιμότητας που θα περιλαμβάνει τις διάφορες πηγές χρηματοδότησης και εσόδων, με βάση την εμβέλεια της λειτουργίας της και τις υπηρεσίες που θα προσφέρει. Ειδικότερα:
 - Ποιότητα και εφικτότητα του 4-ετούς χρηματοδοτικού/ αναπτυξιακού σχεδίου της Ε.Υ. στο οποίο θα περιγράφεται η ικανότητα των συμμετεχόντων να καλύψουν ορισμένα κόστη, τα σχέδια προέλευσης πρόσθετης δημόσιας χρηματοδότησης ή δημιουργίας εσόδων από οικονομική δραστηριότητα, η προβλεπόμενη χρήση και χωρητικότητα της Ε.Υ., καθώς και η κοστολόγηση των υπηρεσιών προς τους χρήστες.

- Καταλληλότητα και τεκμηρίωση της αιτούμενης δημόσιας δαπάνης.
- **Αναμενόμενες επιπτώσεις**
 - Αναμενόμενες επιπτώσεις των υπηρεσιών που προσφέρει η Ε.Υ. σε χρήστες από τον ερευνητικό χώρο στον θεματικό τομέα εξειδίκευσής της (ανάλογα με το είδος της υπηρεσίας συμπεριλαμβανομένης και της κατάρτισης/ εκπαίδευσης) με στόχο την προώθηση της επιστημονικής αριστείας στην Ελλάδα
 - Αναμενόμενες επιπτώσεις των υπηρεσιών που προσφέρει η Ε.Υ. και σε άλλους θεματικούς τομείς πέραν του πεδίου εξειδίκευσής της (από διεπιστημονικές και συνεργατικές δραστηριότητες).
 - Αναμενόμενες επιπτώσεις από την αξιοποίηση / επαναχρησιμοποίηση των παραγόμενων δεδομένων της Ε.Υ.
 - Αναμενόμενες επιπτώσεις των υπηρεσιών που προσφέρει η Ε.Υ. σε χρήστες από τον επιχειρηματικό χώρο, ειδικότερα στους συγκεκριμένους τομείς προτεραιότητας της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης
 - Αναμενόμενες επιπτώσεις των υπηρεσιών που προσφέρει η Ε.Υ. σε άλλους χρήστες (δημόσιος τομέας, εκπαιδευτικοί φορείς, κοινωνία των πολιτών, ευαισθητοποίηση/ενημέρωση του κοινού).
- **Οριμότητα.** Προκειμένου να ενισχυθεί η Φάση Πλήρους Λειτουργίας, η υποδομή θα πρέπει να διαθέτει τον βασικό εξοπλισμό, το κατάλληλο προσωπικό και τεχνογνωσία για την αποδοτική λειτουργία της και να τεκμηριώνει την αξιοποίηση τυχόν προηγούμενων χρηματοδοτήσεων από εθνικές ή και ευρωπαϊκές πηγές. Ιδιαίτερα θα πρέπει να τεκμηριώνεται η ύπαρξη κρίσιμης μάζας εταίρων για την αποτελεσματική λειτουργία της Ε.Υ.

Οι προτάσεις θα υποβληθούν στην αγγλική γλώσσα σε ηλεκτρονική πλατφόρμα της ΓΓΕΚ της οποίας η έναρξη λειτουργίας θα ανακοινωθεί πολύ σύντομα. Η αξιολόγηση θα γίνει από διεθνείς εμπειρογνώμονες.

Περισσότερα στοιχεία για τους στόχους του εγχειρήματος, τη διαδικασία εκδήλωσης ενδιαφέροντος, υποβολής προτάσεων και αξιολόγησης για την διαμόρφωση του Εθνικού Οδικού Χάρτη 2021-27 δίδονται στο αναλυτικό υποστηρικτικό κείμενο που ακολουθεί.

¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία», C(2022) 7388 final/19-10-2022 *«ερευνητική υποδομή»: οι εγκαταστάσεις, οι πόροι και οι συναφείς υπηρεσίες που χρησιμοποιεί η επιστημονική κοινότητα για τη διεξαγωγή έρευνας σε όλους τους τομείς. Ο ορισμός αυτός καλύπτει τον επιστημονικό εξοπλισμό ή σύνολα εξοπλισμών, τους γνωστικούς πόρους όπως οι συλλογές, τα αρχεία και οι δομημένες επιστημονικές πληροφορίες, τις υποδομές με βάση την τεχνολογία πληροφοριών και επικοινωνιών, όπως τα δίκτυα τύπου grid, τον εξοπλισμό πληροφορικής, λογισμικό και τα επικοινωνιακά εργαλεία, καθώς και κάθε άλλο μέσο απαραίτητο για τη διεξαγωγή έρευνας. Οι ερευνητικές αυτές υποδομές μπορεί να είναι ενιαίας θέσης ή κατακευματισμένες (οργανωμένο δίκτυο υποδομών).*

ΕΘΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΕΤΑΚ

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Εισαγωγή

Οι Ερευνητικές Υποδομές (Ε.Υ.) αποτελούν ένα κύριο δομικό στοιχείο του ερευνητικού συστήματος κάθε χώρας, του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας και του παγκόσμιου συστήματος καινοτομίας. Οι ερευνητικές υποδομές βρίσκονται ψηλά στην ατζέντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς σχετική δράση με τίτλο: «Strengthen sustainability, accessibility and resilience of research infrastructures in the ERA», στην οποία συμμετέχει η Ελλάδα, περιλαμβάνεται στο Πρόγραμμα Εργασίας του νέου Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας για το 2022-24. Όπως χαρακτηριστικά επισημαίνεται στο πλαίσιο Έκθεσης της Ομάδας Εμπειρογνομόνων Υψηλού Κύρους του ESFRI¹, η υποστήριξη των ερευνητικών υποδομών συμβάλει στην αλλαγή του τρόπου με τον οποίο εκτελείται η έρευνα στην Ευρώπη, καθώς καθιερώνεται η ανοιχτή, αξιοκρατική πρόσβαση σε σύγχρονες ερευνητικές εγκαταστάσεις και εξοπλισμό.

Οι Ερευνητικές Υποδομές είναι εγκαταστάσεις, ερευνητικοί πόροι, οργανωτικά συστήματα και υπηρεσίες που χρησιμοποιούνται από τις επιστημονικές κοινότητες για τη διεξαγωγή ερευνητικών δράσεων και την παραγωγή καινοτομίας, στα πεδία ενδιαφέροντός τους. Όπου απαιτείται, μπορούν να χρησιμοποιηθούν και πέραν της έρευνας, όπως, για παράδειγμα, για εκπαιδευτικές ή δημόσιες υπηρεσίες. Οι Ερευνητικές Υποδομές περιλαμβάνουν: βασικό επιστημονικό εξοπλισμό (ή σύνολα εργαλείων), ερευνητικούς πόρους βασισμένους στη γνώση, όπως συλλογές, αρχεία ή επιστημονικά δεδομένα, ηλεκτρονικές υποδομές (e- infrastructures), υπολογιστικά συστήματα και λογισμικό, επικοινωνιακά δίκτυα και συστήματα προώθησης της ανοιχτής πρόσβασης και της ψηφιακής εμπιστοσύνης, καθώς και κάθε άλλη υποδομή μοναδικού χαρακτήρα που είναι απαραίτητη στην απόκτηση αριστείας στην έρευνα και καινοτομία.

Η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας (ΓΓΕΤ), ως αρμόδιος φορέας της Πολιτείας για θέματα πολιτικής Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας (ΕΤΑΚ), ανέπτυξε κατά την Προγραμματική Περίοδο 2014-10 ένα **Πολυετές Σχέδιο Χρηματοδότησης** μέσω του οποίου χρηματοδοτήθηκαν 28 ερευνητικές υποδομές εθνικής εμβέλειας, οι περισσότερες κατανεμημένες. Η διαμόρφωση ενός Πολυετούς Σχεδίου Ε.Υ. πλήρως εναρμονισμένων με τις στρατηγικές προτεραιότητες της RIS3 2014-20 απετέλεσε προαπαιτούμενη συνθήκη (ex-ante conditionality) για την ενεργοποίηση του συνόλου των πόρων του ΕΠΑνΕΚ 2014-20 για δράσεις ΕΤΑΚ.

Στη συνέχεια, στα πλαίσια προετοιμασίας της νέας στρατηγικής της περιόδου 2021- 27 για τη στήριξη και αναβάθμιση των Ε.Υ. της χώρας, καθώς και την επικαιροποίηση του Πολυετούς Χρηματοδοτικού Σχεδίου 2014-20, η ΓΓΕΚ ζήτησε τον Ιούνιο του 2021 τη συνδρομή του Μηχανισμού Υποστήριξης Πολιτικών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (PSF/ Policy Support Facility, DG for Research and Innovation). Η συμβολή του PSF αφορούσε στην αποτίμηση από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες διεθνούς κύρους των 28 υποδομών του Πολυετούς Χρηματοδοτικού Σχεδίου 2014-20, ώστε να συμβάλλουν σε μεταρρυθμίσεις που είναι αναγκαίες για την ενδυνάμωση του συστήματος Έρευνας και Καινοτομίας της χώρας μέσω και της αύξησης της διεθνούς προβολής και ανταγωνιστικότητάς τους.

Η αποτίμηση (<https://gsri.gov.gr/apotimisi-ton-erevnikon-ypodomon-2014-20/>) κατέληξε στην συγγραφή Τελικής Έκθεσης στην οποία περιλαμβάνεται σειρά Συστάσεων με την προοπτική ότι η λειτουργία και αποδοτικότητα των Ε.Υ. θα βελτιστοποιηθεί κατά την περίοδο 2021-2027 μέσα από την υιοθέτηση ενός μοντέλου μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας που θα προάγει την επιστημονική αριστεία ενώ, παράλληλα θα συμβάλλει στην αντιμετώπιση των κοινωνικο-οικονομικών προκλήσεων. Η παρούσα πρόσκληση εναρμονίζεται με τις συστάσεις της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων, τόσο ως προς την εφαρμογή της διαδικασίας επιλογής των προς χρηματοδότηση Ε.Υ., τα κριτήρια

¹ European Commission, Directorate-General for Research and Innovation, Supporting the transformative impact of research infrastructures on European research: report of the High-Level Expert Group to assess the progress of ESFRI and other world class research infrastructures towards implementation and long-term sustainability, Publications Office, 2020,

αξιολόγησης και τη χρηματοδότηση με βάση τις επιδόσεις τους (performance – based funding and KPIs) , όσο και ως προς τις γενικότερες κατευθύνσεις για την στρατηγική υποστήριξης των Ε.Υ. και τις διεθνείς καλές πρακτικές.

Κατά την παρούσα προγραμματική περίοδο 2021-27, πέραν του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» του ΕΣΠΑ, πόροι για την υποστήριξη ερευνητικών υποδομών προέρχονται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, τα Περιφερειακά Προγράμματα, την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων κα.

Α. Προϋποθέσεις Συμμετοχής: Στην παρούσα πρόσκληση μπορούν να συμμετέχουν ερευνητικοί φορείς (σύμφωνα με τον ορισμό του Ν.4386/2016): ερευνητικά κέντρα, τεχνολογικοί φορείς και ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Ειδικότερα δικαίωμα συμμετοχής έχουν:

- Οι 28 Ε.Υ. του Πολυετούς Χρηματοδοτικού Σχεδίου 2014-20. Για τις εν λόγω υποδομές θα πρέπει να υποβληθούν νέες προτάσεις οι οποίες θα τεκμηριώνουν την αναγκαιότητα συνέχισης της χρηματοδότησής τους είτε για την υλοποίηση της Φάσης Ανάπτυξής τους, είτε για την ολοκλήρωση της Προπαρασκευαστικής Φάσης, εφόσον απαιτούνται επιπλέον ενέργειες.
- Νέες Ε.Υ. οι οποίες καλύπτουν συγκεκριμένα κενά σε απαραίτητες υποδομές στον ελληνικό ερευνητικό ιστό, εφόσον εμπίπτουν σε έναν ή περισσότερους τομείς προτεραιότητας της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-27.

Οι προτάσεις που θα υποβληθούν θα πρέπει να συνοδεύονται από γραπτή επιστολή υποστήριξης από τον νόμιμο εκπρόσωπο κάθε συμμετέχοντα ερευνητικού φορέα.

Β. Διάρκεια έργων: 4 έτη.

Γ. Ύψος αιτούμενης δημόσιας δαπάνης. Η μέγιστη δημόσια δαπάνη για τη χρηματοδότηση της Φάσης Πλήρους Λειτουργίας των Ε.Υ. μπορεί να ανέλθει σε 8.000.000 € εφόσον αφορά σε συνενώσεις υφιστάμενων Ε.Υ. (στο πλαίσιο του Πολυετούς Χρηματοδοτικού Πλαισίου 2014-20). Η χρηματοδότηση ώριμων υφιστάμενων υποδομών δεν θα υπερβαίνει τα 6.000.000 €, ενώ η χρηματοδότηση νέων ή υφιστάμενων Ε.Υ. για τις οποίες απαιτείται περαιτέρω ωρίμανση μπορεί να φθάσει έως τα 4.000.000€.

Δ. Επιλέξιμες ενέργειες και δαπάνες.

- Παροχή πρόσβασης για υλοποίηση ερευνητικών έργων υψηλής ποιότητας προς τον ακαδημαϊκό/ερευνητικό και επιχειρηματικό χώρο. Η πρόσβαση θα παρέχεται μετά από αξιολόγηση των προτάσεων για χρήση εγκαταστάσεων και εξοπλισμού. Η αξιολόγηση θα γίνεται από Επιτροπή ανεξάρτητη των φορέων που συμμετέχουν στην Ε.Υ. Η εν λόγω Επιτροπή θα αξιολογεί τον αριθμό ημερών πρόσβασης και ο φορέας θα λαμβάνει ποσό το οποίο θα αντιστοιχεί σε αριθμό ημερών Χ το μέσο κόστος λειτουργίας του φορέα της Ε.Υ.
- Ανάπτυξη συνεργατικών ερευνητικών έργων με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης πρόσβασης.
- Δικτύωση σε εθνικό και Ευρωπαϊκό/διεθνές επίπεδο.

Ενδεικτικά αναφέρονται οι παρακάτω επιλέξιμες δαπάνες (με την επιφύλαξη του ελέγχου συμβατότητας με την υπ. αρ. 114947/1-12-2022 Απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης & Επενδύσεων «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027»).

1) δαπάνες προσωπικού:

α) νέου προσωπικού, επί συμβάσει: ερευνητές (περιλαμβάνοντα μεταδιδάκτορες και υποψήφιοι διδάκτορες), τεχνικοί και λοιπό υποστηρικτικό προσωπικό στον βαθμό, που απασχολούνται στο έργο. Διευκρινίζεται ότι για τους μεταδιδάκτορες οι κάθε είδους αμοιβές που λαμβάνουν αντιστοιχούν κατ' ελάχιστο στο 90% των αντίστοιχων αμοιβών που λαμβάνουν ερευνητές Γ' βαθμίδας και δεν υπερβαίνει το ποσό των 3000€/μήνα (μικτά).

β) δαπάνες υφιστάμενου προσωπικού με βάση το ποσοστό απασχόλησής του στα έργα.

2) δαπάνες για πάγιο εξοπλισμό: Η δαπάνη αγοράς εξοπλισμού για την ίδρυση ή/και εκσυγχρονισμό της υποδομής είναι επιλέξιμη, καθώς και οι δαπάνες για αγορά οργάνων και για αναβάθμιση και επέκταση υφιστάμενου εξοπλισμού, στον βαθμό και για όσο χρόνο χρησιμοποιούνται για το έργο. Όταν τα όργανα και ο εξοπλισμός δεν χρησιμοποιούνται καθ' όλη τη διάρκεια ζωής τους για το έργο, επιλέξιμες θεωρούνται μόνον οι δαπάνες απόσβεσης που αντιστοιχούν στη διάρκεια του έργου, οι οποίες υπολογίζονται με βάση τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές. Οι δαπάνες απόσβεσης παγίων στοιχείων μπορεί να θεωρηθούν επιλέξιμες υπό προϋποθέσεις (Άρθρο 18 της με αρ. 114947/1-12-2022 Απόφασης). Διευκρινίζεται ότι:

α) η δαπάνη έκτακτης συντήρησης/επισκευής του υφιστάμενου εξοπλισμού που χρησιμοποιείται για την εκτέλεση της πράξης δεν είναι επιλέξιμη, εκτός εάν αυτή αυξάνει την αξία του υφιστάμενου παγίου και δηλώνεται στην πράξη ως απόσβεση (Άρθρο 21, παρ. 48β της με αρ. 114947/1-12-2022 Απόφασης) .

β) η δαπάνη προληπτικής/τακτικής συντήρησης του εξοπλισμού και η δαπάνη αγοράς αναλωσίμων για την ορθή λειτουργία του είναι επιλέξιμες για το χρονικό διάστημα που ο εξοπλισμός χρησιμοποιείται για τους σκοπούς της πράξης (Άρθρο 21, παρ. 48γ της με αρ. 114947/1-12-2022 Απόφασης).

3) δαπάνες για ανάθεση έρευνας επί συμβάσει, γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας που αγοράστηκαν ή ελήφθησαν με άδεια εκμετάλλευσης από εξωτερικές πηγές, καθώς και δαπάνες για συμβουλευτικές και ισοδύναμες υποστηρικτικές υπηρεσίες χρησιμοποιούμενες αποκλειστικά για το έργο· συμβουλευτικές υπηρεσίες είναι η συνδρομή και η επαγγελματική κατάρτιση στους τομείς της μεταφοράς γνώσεων, της απόκτησης, της προστασίας και της εκμετάλλευσης άυλων στοιχείων ενεργητικού, της χρήσης προτύπων και κανονισμών, που τα εμπεριέχουν· υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας είναι η παροχή χώρων γραφείων, βάσεων δεδομένων, βιβλιοθηκών, έρευνας αγοράς, χρήσης εργαστηρίου, σήμανσης ποιότητας, δοκιμών και πιστοποίησης.

4) Μελέτες σκοπιμότητας

5) Δαπάνες μετακινήσεων και φιλοξενίας, δικτύωσης, προβολής και διάχυσης αποτελεσμάτων. Περιλαμβάνονται δαπάνες σχετικές με την εκπαίδευση και επιμόρφωση των χρηστών της Ε.Υ. αλλά και την εκπαίδευση νέων ερευνητών, καθώς και δράσεις δικτύωσης με συναφείς ή συμπληρωματικές Ε.Υ. του εξωτερικού. Δαπάνες για την οργάνωση συνεδρίων και σεμιναρίων με στόχο την διάχυση και προβολή των δραστηριοτήτων της Ε.Υ. στην επιστημονική κοινότητα ή το ευρύ κοινό.

6) Δαπάνες αναλώσιμων υλικών εργαστηρίου και αγοράς λογισμικού για την υλοποίηση των έργων.

7) Δαπάνες για μικρής έκτασης διαμόρφωση ερευνητικού χώρου, συμπεριλαμβανομένων και των δαπανών για βελτίωση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.

8) Πρόσθετα γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες, συμπεριλαμβανομένου του κόστους υλικών, εφοδίων και συναφών προϊόντων, που είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου, καθώς και η πιστοποίηση της υποδομής κατά ISO.

Οι παραπάνω κατηγορίες δαπανών είναι επιλέξιμες εφόσον συνδέονται άμεσα με την υλοποίηση του συγχρηματοδοτούμενου έργου και αυτή η σύνδεση μπορεί τεκμηριωμένα να αποδειχθεί.

Σημειώνεται ότι στην κατηγορία 8) «πρόσθετα γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες» δύναται να υπολογίζεται ποσοστό έμμεσων δαπανών που επιβαρύνουν το έργο και είναι επιλέξιμες χωρίς προσκόμιση των αντίστοιχων παραστατικών, ίσο ή μικρότερο του 25% επί των άμεσων επιλέξιμων δαπανών, εξαιρουμένων των άμεσων επιλέξιμων δαπανών για υπεργολαβική ανάθεση.

Δ) Περιεχόμενο των προτάσεων – υποβολή: Οι προτάσεις θα υποβληθούν στην αγγλική γλώσσα σε ηλεκτρονική πλατφόρμα της ΓΓΕΤ της οποίας η έναρξη λειτουργίας θα ανακοινωθεί πολύ σύντομα .

Ε) Προθεσμία υποβολής: θα ανακοινωθεί πολύ σύντομα.

ΣΤ) Διαδικασία Αξιολόγησης : Η αξιολόγηση θα διενεργηθεί από επιτροπές εμπειρογνομόνων υψηλού κύρους από το εξωτερικό σύμφωνα με τη διαδικασία και τα κριτήρια που περιγράφονται στην Πρόσκληση.

Ζ) Ενστάσεις. Ενστάσεις μπορεί αν υποβληθούν μετά την έκδοση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην υπ. αριθμό 110565/ 22-11-2022 Απόφαση «Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προτάσεων ένταξης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027[(ένσταση της παρ. 7 του άρθρου 36 του ν. 4914/2022 (Α' 61))».

Επόμενα Στάδια

Οι συντονιστές των προτάσεων που θα αξιολογηθούν θετικά στο πλαίσιο των 2 σταδίων αξιολόγησης της παρούσας πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, θα κληθούν να υποβάλουν Τεχνικό Δελτίο Πράξης στην ΕΥΔ «Ανταγωνιστικότητα» , προκειμένου να τύχουν χρηματοδότησης από το Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» 2021-27.

Το σύνολο των υποδομών ΕΤΑΚ εθνικής εμβέλειας που θα επιλεγούν για χρηματοδότηση το Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» ή και από άλλες πηγές από το ΕΠΑΝΕΚ, θα ενταχθούν στον Εθνικό Οδικό Χάρτη Ερευνητικών Υποδομών 2021-27.